

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

2013 йил
2 февраль
ШАНБА
№ 9
(12.541)

1928 йил 11 декабрда асос солинган

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

www.th.uz

Вилоят ҳаёти

Чиноз тумани

ЖАМИЯТ РИВОЖИДА ЁШЛАР ЎРНИ

Саноат касб-ҳунар коллежида ЎзМТДП туман кенгаши ташаббуси билан давра суҳбати ташкил этилди.

Унда коллеж раҳбарияти, партия фаоллари ва ўқувчилар иштирок этди. "Фуқаролик жамиятини шакллантиришда ёшларнинг ўрни" мавзусида ўтган тадбирда мавзуга доир маърузалар тингланди. Давра суҳбати савол-жавобларга бой бўлди.

Ирода МАҚСУД кизи.

Куйи Чирчиқ тумани

САРҲИСОБ

Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги касб-ҳунар коллежида туман "Нуроний" жамғармаси "Мустақам оила йили" Давлат дастури ижроси якуни ва Обод турмуш йилида амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларга бағишланган йиғилиш ўтказди. Мустақам оила йилида олиб борган хайрли ишлари учун туман "Нуроний" жамғармаси вилоятда иккинчи ўринга муносиб топилди.

Тадбирда жамғарма фаоллари ҳамда мутахассислар иштирок этиб, навбатдаги вазифаларни аниқлаб олишди.

Юлдузхон МУХИДДИНОВА.

Ўрта Чирчиқ тумани

ТИББИЙ КЎРИҚДАН ЎТИШЯПТИ

"Қизил Ярим ой" жамиятининг аҳолига биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, саломагини муҳофаза қилиш ва кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш дастури тўла-тўқис бажарилмоқда.

Чунончи, тумандаги касб-ҳунар коллежларида ёшларни тиббий кўриқдан ўтказиш график асосида олиб борилмоқда.

Умида ФАЗЛИЕВА.

Чирчиқ шаҳри

ТАЖРИБА АЛМАШИЛДИ

Чирчиқ олимпия захиралари коллежида вилоят ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари она тили ва адабиёт фани ўқитувчиларининг "Таълим жараёнида илгор педагогик, ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш" мавзусида анъанавий семинар-тренинг бўлиб ўтди.

Тадбирнинг асосий мавзуси илгор педагогик технологияларга қаратилиб, "Адабиёт фанини ўқитишда "кейс стади" технологиясидан фойдаланиш", "Орфографияни ўқитишда янги педагогик технологияларни қўллаш", "Адабиёт фани тўғрисида аруз вазини ўргатиш" каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Зилола АЛИЕВА.

Бўстонлик тумани

МЕҲНАТНИНГ РОҲАТИ

"Искандар" шаҳарчасида истиқомат қилаётган Турсуновлар оиласига ҳамма ҳавас қилади.

Улар хондонларидоки мўъжазгина иссиқхонадан кишин-ёзин бирдек даромад оладилар. Энг муҳими, фарзандлар ҳам бўш вақтларида фойдали иш билан банд бўладилар.

Суннат МУСАМЕДОВ.

Иқтисодиёт

КУНИГА ЎН МИНГ ЛИБОС

Давлатимиз раҳбари Вазирлар Маҳкамаси йиғилишидаги маърузасида мамлакатимизнинг 2012 йилда юқори суръатлар билан барқарор ривожланган ҳақида мамнуният билан сўз юритар экан, бунинг омили аввало иқтисодиётимизга йўналти-

рилаётган капитал маблағ ва инвестициялар тобора ўсиб бораётгани эканини алоҳида таъкидлади. Хусусан, фақат 2012 йилнинг ўзига 205 та йирик инвестиция объекти қуриб битказилгани ютуқдир.

Ўрта Чирчиқ туманидаги "MIGHTY TIGER" Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси ҳам ишлаб чиқариш фаолиятини айнан ўтган йили бошлаган масъулият чекланган жамиятлардан бири. Асосан тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи қўшма корхона ўн гектар майдонни эгаллаган. 180 иш ўрнига эга корхонадаги 110 та тикув машиналари "BROTHER", "KANSAI" каби нуфузли хорижий фирмалардан келтирилган. Уларда асосан бир ёшдан ўн ёшгача бўлган болалар учун кийим-кечаклар тикилиб, юз фоиз экспорт қилинади. Шунингдек, футболка, спорт кийимлари, халатлар, ички кийим каби трикотаж буюмлар тайёрланади. Ҳозир кунига 10 минг дона шундай маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

— Келажакда корхонамиз ишлаб чиқариш майдонларини изчил кенгайтириб боришни режалаштирёмиз, — дейди ишлаб чиқариш бўйича директор Рустам Раҳматов. — Тез орада иш ўринлари қарийб 150 тага кўпаяди. Кунлик маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми кескин ошади, бинобарин, қўшма корхонамизнинг экспорт салоҳияти ҳам янада кўчаяди.

СУРАТДА: уста Жаводал Гўлча (ўртада) ишчилар даврасида.

Собир ЗУФАРОВ олган сурат.

УСТЮРТ ГАЗ-КИМЁ МАЖМУАСИНИ ҚУРИШ ЛОЙИҲАСИ 2012 ЙИЛДАГИ ДУНЁНИНГ ЎНТА ГЛОБАЛ ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАСИ ҚАТОРИДАН ЖОЙ ОЛДИ

Нуфузли "Дилоджик" консалтинг компанияси (Буюк Британия) томонидан эълон қилинган рейтингга кўра, Сурғим кони негизда Устюрт газ-кимё мажмуасини қуриш лойиҳаси 2012 йил якунларига кўра, дунёнинг ўнта глобал инвестицион лойиҳаси қаторидан жой олди.

"Дилоджик" компанияси 1983 йилдан буён тижорат банклари, қимматли қоғозлар бозори иштирокчилари ва сармоядорлар учун молиявий бозорлар, қимматли қоғозлар ва инвестицион фаолият масалалари бўйича таҳлилий ва консалтинг хизматларини кўрсатиб келмоқда. Айни пайтда у энг йирик инвестицион лойиҳалар, инвестицион банклар ва консалтинг компанияларининг йиллик рейтингларини эълон қилиб боради. Яқинда "Уолл стрит джорнал" билан ҳамкорликда "Дилоджик" компанияси реал вақт режимида жаҳон миққолида бўйича инвестицион фаолиққа оид электрон бюллетенини

эълон қила бошлади. Сайёраимизнинг 2012 йилдаги глобал инвестицион лойиҳалари рейтингига дунёнинг барча минтақалари бўйлаб саноат тармоқлари ва инфратузилмаларида амалга оширилган энг йирик инвестицион лойиҳалар киритилди.

Умуман, 2012 йилда дунёда лойиҳавий молиялаш асосида умумий қиймати 382 миллиард доллар тенг тўққиз юздан зиёд лойиҳа амалга оширилган бўлган. Айни пайтда уларнинг салмоқли қисми Осиё минтақасига (28 фоиз), Австралияга (22 фоиз) тўғри келади.

(Давоми 2-бетда).

БИЗНИНГ MATIZ — 2012 ЙИЛДА УКРАИНАДАГИ ЭНГ ЯХШИ АВТОМОБИЛЬ

Ўзбекистон мустақиллик йилларида барча соҳаларда эришяётган муваффақиятлари, шу жумладан, автомобилсозлик саноатидаги ютуқлари билан дунёни лол қолдиришда давом этмоқда.

Украинадаги автомобиль савдоси билан шуғулланувчи компаниянинг RST.ua. сайти тарқатган маълумотларга кўра, Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган кичик литражи Matiz ав-

томобили 2012 йилда Украинада АЕА классдаги энг яхши автомобиль, дей эътироф этилган.

Мутахассислар йилнинг энг ихчам, қулай, сифатли ва замонавий талаб-

ларга жавоб бера оладиган ҳамда Украина бозорларида харидоригир автомобилларнинг ТОП-10 рейтингини тузишган эди. Унга кўра, Matiz бошқа рақобатдошларини катта фарқ билан ортда қолдириб, энг яхши натижага эришган. Масалан, 2012 йил давомида сотилган автомобиллар сони жиҳатидан "Ўзавтосаноат" компанияси "эркатойн" қолган уловлардан деярли 200 фоиз кўпроқни ташкил этади.

Улугбек АСРОПОВ, "Туркистон-пресс".

Янги қонун кучга кирди

САЙЛОВ ЖАРАЁНИ ДЕМОКРАТЛАШУВИНИНГ МУҲИМ КАФОЛАТЛАРИ

Мамлакатимизда сайлов ҳуқуқи эркинлигини таъминлаш, сайлов тизимини либераллаштириш мақсадида соҳага оид қонунчилик изчи ва босқимча-босқич ривожлантирилмоқда. Президентимиз Ислам Каримов томонидан тақдим этилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" бу борада янги даврни бошлаб берди.

2012 йил 19 декабрда ушбу Концепцияга мувофиқ ишлаб чиқилган "Сайлов эркинлиги янада таъминлашни ва сайлов қонунчилиги янада ривожлантирилиши муносабати билан" Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги ҳамда "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун қабул қилинди.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги муҳбири Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси Мирзоулуғбек АБДУСАЛОМОВ билан мазкур қонуннинг мазмун-моҳияти, тизимда амалга оширилаётган ишлар ҳақида суҳбатлашди.

— Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, сайловлар — бу мамлакатимизда амалда бўлган ҳуқуқий нор-

маларнинг нечоғлиқ демократик руҳда эканини намоён этадиган, демократик ҳуқуқий давлатнинг узвий белгиси, халқнинг ўз хоҳиш-иродасини эркин ифода этишининг, фуқароларнинг давлат ва жамият бозоривидати иштирокчининг асосий шакли бўлиб, ўта муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга масалалар, — дейди М. Абдусаломов. — Шу боис мамлакатимизда самарали, демократик сайлов тизимини ривожлантиришга қаратилган чуқур ўзгаришлар амалга оширилмоқда.

2012 йил 19 декабрда қабул қилинган "Сайлов эркинлиги янада таъминлашни ва сайлов қонунчилиги янада ривожлантирилиши муносабати билан" Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги ҳамда "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қо-

нунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун сайловларни янада либераллаштириш, уларнинг очиклигини таъминлаш, фуқароларнинг ўз хоҳиш-иродаларини эркин ва мустақил билдириши учун янада қулай шарт-шароит яратди.

Мазкур қонун Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси ва худудий сайлов комиссияларининг аъзолари, вазирликлар ва идоралар, сиёсий партиялар, Ўзбекистон Экологик ҳаракати, фуқаролик жамияти институтлари ҳамда оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ва сайлов ҳуқуқи соҳаси бўйича хорижий мутахассис-олимлар иштирокида кенг муҳомададан, халқаро экспертлардан ўтказилди. Жумладан, Европа Кенгаши Венеция комиссияси ва Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюросининг биргаликда тақдим қилган хулосасида қонунга ижобий баҳо берилди.

— Янги қонуннинг ўзига хос жиҳатлари, аҳамияти ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Қонуннинг асосий мақсади сайловнинг ошқора-

лиги ва оқиб-ойдинлиги принципларини мустақамлашга қаратилган. Хусусан, унда овоз бериш кунига кадар қолган уч кун ичида, шунингдек, овоз бериш кунини жамоатчилик фикри сўровлари натижаларини, сайлов натижалари таҳминларини, ўтказилаётган сайлов билан боғлиқ бошқа тадқиқотларни чоп этишга, шунингдек, уларни умумий фойдаланишдаги ахборот-телекоммуникация тармоқларига (шу жумладан интернетга) жойлаштиришга йўл қўйилмаслиги каби янги меъёrlар ўз ифодасини топган.

Илгари бундай меъёrlар фақат "Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлов тўғрисида"ги қонунда мавжуд эди. Ушбу норма янги қонундаги муҳим янгилеклардан бири бўлиб, моҳият-эътибори билан сайловчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга, муайян номзодга нисбатан ноҳолис, янглиш муносабатини ҳамда сайлов қонун ҳужжатларининг бузилиши эҳтимолини истисно этиш имконини беради.

Яна бир эътиборли жиҳат — эндиликда кузатувчиларга Ўзбекистон Экологик ҳаракатининг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатларини сайлаш бўйича конференциясида иштирок этиш ҳуқуқи берилди. Ушбу ҳуқуқий механизм парламент кўпи палатаси депутатлари сайловининг ошқорлиги ва очик-ойдинлигини таъминлайди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки хорижий ва миллий тажрибани чуқур таҳлил этиб, 2013 йилнинг 1 февралидан бошлаб республика аҳолисига чет эл валютасини сотишининг тақомиллаштирилган тартиби жорий қилинатганини хабар қилади. Ушбу тартиб халқаро амалиётда кенг

қўлланиладиган, шунингдек, мамлакатимизда ҳам ўз ижобий жиҳатларини кўрсатган жисмоний шахсларга чет эл валютасини халқаро тўлов карточасидан фойдаланган ҳолда нақд пулсиз шаклда сотиш усулини қўллашни кенгайтиришни назарда тутди.

Бунда мазкур ҳисоб-китобларнинг амалга оширилиши нуфузли, умумэтироф этилган халқаро тўлов марказлари томонидан кафолатланган.

Шу билан бирга, халқаро тўлов карточаларидан фойдаланиш, нақд валютадан фойдаланишдан фарқли равишда, маблағларнинг хавфсизлиги ва сақланишини кафолатлайди. Хусусан, тўлов карточаси йўқолган тақдирда ҳам маблағлар банк ҳисобоварида сақланаверди ҳамда ундан фақат эгасининг ўзи фойдаланиши мумкин бўлади.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистонда бундай операциялар 1994 йилдан буён амалга ошириб келинмоқда. Бугунги кунда мамлакатимизнинг йигирмадан ортик ваколатли тижорат банки томонидан халқаро тўлов карточалари муомалага чиқарилмоқда ҳамда улардан 233 мингдан ортик жисмоний шахслар кенг фойдаланмоқда.

Ўзбекистондаги барча тижорат банклари "VISA International", "MasterCard" ва бошқа нуфузли халқаро тўлов тизимларининг тўлақонли аъзоси ҳисобланиб, улар реал вақт режимидаги банкларро тўловларни амалга ошириш имконини берувчи "СВИФТ" халқаро тизимига уланган. Халқаро тўлов карточка-

сидан фойдаланиш дунёнинг исталган мамлакатидо товарлар ва хизматлар учун ҳисоб-китобларни ўша давлатда муомалада бўлган валютада амалга ошириш бўйича ўз эгасига унинг банк ҳисобоваридаги маблағларни тасарруф этиш имкониятини яратиши билан анча устунликка эга эканлигини кўрсатмоқда.

Ўқув-семинар

МИЛЛИЙ ҒОЯ — БУЮК КЕЛАЖАККА ИШОНЧ!

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасининг анжуманларида ўзбекистон Халқ демократик партияси марказий ва вилоят кенгашлари ташкиллаштирган сиёсий ўқув-машғулот "Миллий ғоя ва миллий манфаатлар — ЎЗҲДП сиёсий мафкурасининг пойдевори" мавзусида ўтди.

Партиянинг масъул ходимлари, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партия фракциялари аъзолари, вилоят кенгаши вакиллари ва экспертлари, депутатлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этган семинарда миллий ғоя — давлат ва жамият қурилишида маънавий куч-қувват манбаи экани алоҳида таъкидланди.

Бахтиёр ШАВКАТОВ.

УСТЮРТ ГАЗ-КИМЁ МАЖМУАСИНИ ҚУРИШ ЛОЙИҲАСИ 2012 ЙИЛДАГИ ДУНЁНИНГ ЎНТА ГЛОБАЛ ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАСИ ҚАТОРИДАН ЖОЙ ОЛДИ

Европада лойиҳавий молиялаш ҳамжи умумий молиялаш ҳамжининг 16 фоизини ташкил этиб, бир йилда 38 фоизга камайган, Шимолий Америкада бу кўрсаткич 13 фоизни, Жанубий Америкада 11 фоизни ташкил этади. Шунингдек, Яқин Шарқ ва Шимолий Африка давлатларида ҳам лойиҳавий молиялаш ҳамжи 29 фоизга камайиб, умумий миқдорнинг 9 фоизини ташкил этди.

(Давоми. Боши 1-бетда).

йиҳаларнинг ҳар бири 29 фоизни ташкил этди. Қолган қисми телекоммуникация, тоғ-кон саноати ва саноатнинг бошқа тармоқларидаги лойиҳалардир.

Глобал лойиҳаларнинг "ўнлигига" киритилган Устюрт газ-кимё мажмуасини қуриш лойиҳаси ривожланиётган мамлакатлар бозоридаги энг йирик инвестицион

лойиҳа, деб эътироф этилди. Устюрт газ-кимё мажмуасини қуриш лойиҳасида йирик Сурғил газ қонини ўзлаштиришни янада жадаллаштириш, табиий газни ажратиб олиш, крекинг ва якуний маҳсулот ишлаб чиқариш зарарида тўтилган. Ушбу мажмуа 4,5 миллиард кубметр табиий газни қайта ишлаш натижасида, 400 минг тонна полиэтилен ва 100 минг тонна полипропилен ишлаб чиқариш имконини беради. Йиллик экспорт ҳамми 750 миллион доллардан ошади. Махсулотнинг асосан Европа, Шарқий ва Жануби-шарқий Осиё бозорларида сотилиши мўлжалланмоқда. Устюрт газ-кимё мажмуаси 2016

йилдан ишга туширилади. Устюрт газ-кимё мажмуасини қуриш лойиҳасини "Ўз-Кор газ кемикал" қўшма корхонаси амалга оширади. Мазкур қўшма корхона "Ўзбекнефтегаз" миллий холдинг компанияси ҳамда Жанубий Кореянинг "Kogas", "Лотте групп" ва "СТЭКС энержи" компаниялари инвестициявий консорциуми томонидан таъсис этилган.

Лойиҳанинг умумий қиймати 4 миллиард доллардан орттиқдир. Шундан 2,54 миллиард долларни Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва 16 банк, сугурта компаниялари ва молиявий институтлардан иборат халқаро кредит консорциуми томонидан

Ў.А.

ҲАМКОРЛИК — КУН МАВЗУСИ

Мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилотига қарашли Янгийул автомобиль мактабида турган ички ишлар бўлими, маҳалла фаоллари ва ёшлар иштирокида давра суҳбати ташкил этилди.

Бояга етмаганлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, мактаб, коллеж ва оилалар ҳамкорлигида олиб борилаётган ишлар, ОИТСга қарши кураш, ёшларни диний-экстремистик ғоялар таъсиридан асраш, ҳуқуқий билимини ошириш, санитария-гигиена ҳолатини яхшилаш, маҳаллада ободлаштириш бўйича амалга оширилаётган ишлар хусусида фикрлашиб олинди.

Расул КУШЕРБОВЕВ.

Ҳунармандчилик

ШОГИРДЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

"Ҳунар — ҳунардан ризқинг унар" деганларига бежиз эмас. Инсон муайян ҳунарнинг этагидан тутиб, астойдил ўрганишга ҳаракат қилса, рўзғори бут, дастурхони тўкин бўлади. Бу

— ўзбек ҳунармандлари исботлаётган ҳақиқат. Бекободлик Ортиғой Ҳўжамқулова 50 йилдан зиёд умрининг асосий қисмини гилам тўқиш билан ўтказди.

— Болалигимда бувим "Киз бола биронинг ҳасми. Бегона хонадонга келин бўлиб борганида қўлида хунари бўлгани аяши" дердилар, — эслайди гиламдўз. — Шунинг учун, ўқишдан, уй ишларидан бўш вақтларимда бир неча тўқувчи ёнмаён ўтириб, баравар ишлайдиган галтакда гилам тўқиётган бувим билан ойимга улбул ишларда кўмаклашар ва шу йўл билан бу ҳунарни ўрганардим.

Гиламнинг нақши ва ўртаси билан ҳошияси орасидаги ранглар уйғунлиги, хом ашёси, ҳамми маҳсулотнинг бадиий қимматини белгилайди. Бугун О. Ҳўжамқулова ўқув устaxonасида сабоқ олаётган ўндан зиёд шогирдлариға шуларни ўргатапти. Шогирдлари орасида Гулмира Жамолваннинг гиламдўзлик сирасорларини ўрганиш, ижод қилиш, янги услублар яратишга қизиқиши катта.

— Бошланғич жараён: қирқилган жунларни ювиш, темир тарокларда тозалаб, ип ҳолига келтириб, бўяшга қўлим анча келишиб қолди, — дейди у. — Шу кунгача "Патгилам", "Барок", "Кизгиз", "Қоқмагилам" каби турли гиламларни ҳамраб олган ҳунармандчилик марказини ташкил этишни режалаштирган туман мутасадди раҳбарлари гиламдўз Ортиғой Ҳўжамқуловага замонавий тўқув дастгоҳи олиб беришни ваъда қилишган. Гиламдўз бу дастгоҳга эга бўлган, шогирдлари сафини кенгайтиришни, янада кўпроқ кишлоқ хотин-қизларини иш билан таъминлашни мўлжаллаётти.

Шу йилнинг биринчи чорағида гиламдўзлик, зардўзлик, каштачилик, тўқувчилик, тикувчилик, қосибчилик каби соҳаларни ҳамраб олган ҳунармандчилик марказини ташкил этишни режалаштирган туман мутасадди раҳбарлари гиламдўз Ортиғой Ҳўжамқуловага замонавий тўқув дастгоҳи олиб беришни ваъда қилишган. Гиламдўз бу дастгоҳга эга бўлган, шогирдлари сафини кенгайтиришни, янада кўпроқ кишлоқ хотин-қизларини иш билан таъминлашни мўлжаллаётти.

Бахтиёр ШАВКАТОВ.

СУРАТАА: (чапдан ўнгга) Шаҳринисо Жалолова, гиламдўз Ортиғой Ҳўжамқулова, келини Гулҳаё Ҳўжамқулова, туман ҳунармандлар уюшмаси раиси Озмигул Азимова.

Даврон АҲМАД олган сурат.

Анжуман

ЭКОҲАРАКАТ САРҲИСОБИ

Ўзбекистон Экологик ҳаракати марказий кенгаши Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Экоҳаракат депутатлари, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари қўмитаси, Олий Мажлис ҳузуридаги ННТлар ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди билан ҳамкорликда ташкил этган анжуман иштирокчилари Мустаҳкам оила йили сарҳисоти ва республика Президентининг Вазирлар Маҳкамаси йиғилишидаги мавзусидан келиб чиқадиган устувор вазифалар мавзусидаги маърузани тингладилар.

Таъкидландики, Экоҳаракат аҳоли саломатлиги муҳофазасига оид қонунчиликни ривожлантириш ва янада тақомиллаштиришга кўмаклашишга қаратилган тизимли ишларни Ўртбошимчи олға сурган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш Концепцияси"да белгилаб берилган таъминотлар асосида олиб борди. Айниқса, Концепцияда алоҳида ўрин берилган Ўзбекистон Республикасининг "Экологик назорат тўғрисида"ги Қонуни лойиҳасини тайёрлаш муҳим босқич бўлди. Бу жараёнда қонун лойиҳаси экспертизадан ўтказилди. Бунинг учун 20 минг фуқаро иштирокида 100 дан ортиқ конференция, давра суҳбатлари, семинар ва учрашувлар, шу жумладан, икки марта халқаро анжуман ташкил этилиши натижасида 200 га яқин тақлифлар тушди, уларнинг 90 таси қонун лойиҳасини тақомиллаштиришда ҳисобга олинди.

Экоҳаракат атроф-муҳит муҳофазасига соҳасини ривожлантириб бериб, ҳорижий ва халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликда қатор муҳим учрашувлар ташкил этди, Сингапур, Бельгия, Италия, Испания, Люксембург давлатларидаги ҳамкорлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатди.

Ў.А. мухбиримиз.

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК — ХАЛҚ ФАКТОРИ

Чирчиқ шаҳридаги "Бриз" масъулияти чекланган жамияти пластмассани қайта ишлаб, аҳоли эҳтиёжи учун қўлланиладиган пакетлар тайёрламоқда.

— Ишни 10 киши билан бошлаганмиз, — дейди директор Анвар Хамидов. — Ҳозир эса жамоамиз аъзолари 96 кишига етди. Қуварнарсис, уларнинг 20 фоизи иزلанувчан, интилувчан ёшлардир. Корхондада дастлаб суткасига 400 килограмм маҳсулот тайёрланган бўлса, бугунга келиб бу рақам 7 тоннага етди.

— Муваффақиятимиз сири шундаки, технологияларимиз замонавий ва 95 фоиз иш компьютерлаштирилган, — дейди Анвар Хамидов. — Германия ва Таиланддан келтирилган 8 та машина ишимизни енгиллаштирмоқда. Германиядан 8 хил ранг берадиган "Фишер" ҳамда Испаниядан 6 хил ранг берадиган "Коллекция" янги технологияларни олиб кел-

дик. Компьютер технологиялари асосида йўлга қўйилган иш маҳсулотимизнинг 20 фоизини Қозғоғистонга экспорт қилиш имконини берди. Ўз навбатида бу корхона иқтисодий кўрсаткичларининг сезиларли даражада юксалишига сабаб бўлди.

— Корхонада ишчилар учун барча қулайлик ва шарт-шароитлар яратилган, — дейди аппаратчи Ортиқ Кўчқоров. — Ишчиларнинг хотиржам ишлашларини таъминлаш мақсадида тиббий кўрик хонаси ташкил этилган. Бундан ташқари, тоза кийим-бош, иссиқ овқат, ювиниш хоналарининг борлиги қайғитимизни кўтарди.

ИРОДА НОРБОВЕВА, "Тошкент ҳақиқати" мухбири.

СУРАТАА: оператор Александр Постенко иш жараёнида.

Даврон АҲМАД олган сурат.

Янги қонун кучга кирди

САЙЛОВ ЖАРАЁНИ ДЕМОКРАТЛАШУВИНИНГ МУҲИМ КАФОЛАТЛАРИ

Айбдорлик масаласи судда ҳал этилмаган ёки турли сабаблар билан эҳтиёт чораси сифатида қамоқда вақтинча ушлаб турилган шахслар ҳам сайлаш ҳуқуқига эга. Уларнинг ушбу ҳуқуқини рўёбга чиқариш мақсадида қонунга қамоқда сақлаш жойларида ҳам сайлов участкалари ташкил этилиши тўғрисидаги норма киритилди. Бу қўшимча мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари устуворлиги принципини амал қилишининг яна бир ёрқин намунаси.

— Янги қонуннинг қайси жидатлари сайлов жараёнида очик-ойдинлик ва холисликни таъминлашга хизмат қилади? — Маълумки, сайловнинг натижасида сайловолди ташвиқоти муҳим ўрин тутлади. Сайловолди ташвиқоти тўлақонли ўтказилса, сайловчи ўз нуктаи назарини белгилашга қийналмайди. Шунинг учун янги қонунда сайловолди ташвиқоти билан боғлиқ масалаларга кенг ўрин берилган. Аввалги қонун мезъерларида сайловолди ташвиқоти ўтказиш тартиби умумий асосларга кўра акс этирилган бўлса, энди "сайловолди ташвиқоти" тушунчасига алоҳида таъриф берилиб, унинг турлари, шакллари, усуллари аниқ баён этилди.

палатаси депутатлигига номзодлар Марказий сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган кундан эътиборан бошланади. Уни сайловчиларга бепул ёки имтиёзли шартларда товарлар бериш, хизмат кўрсатиш, шунингдек, пул маблағлари тўлаш билан қўшиб олиб бориш тақиқланади.

Ташвиқотдан мақсад — номзодга овоз беришга даъват этиш. Бунда сиёсий партиянинг дастури ёки сайловолди платформаси, депутатликка номзод тўғрисидаги ахборот тарқатилади. Омма олдида мунозаралар, баҳслар, матбуот конференциялари, интервьюлар, сўзга чиқишлар, сайловчиларнинг йиғилишлари ўтказилади. Сайлов жараёнида сиёсий партия, депутатликка номзод тўғрисидаги роликлардан фойдаланилади.

Сайловолди ташвиқоти сайловчилар билан учрашувлар ўтказиш, босма, кўрғазмали, аудиовизуал ва бошқа ташвиқот материалларини чиқариш ҳамда тарқатиш орқали ҳам олиб борилиши мумкин. Бу жараёнда ҳам сайлов ишларидан бири ҳисобланади.

Янги қонунга кўра, сайлов кунини ва овоз бериш бошланғичи бир кун қолганда сайловолди ташвиқотига йўл қўйилмайди. Биноларга, иншоотларга ва бошқа жойларга илгарги жойлаштирилган сайловолди ташвиқоти материаллари сайловга бир кун қолганда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан олиб қўйилади.

Тараққий этган давлатлар қонунчилигида мавжуд бундай норманинг қонунчилигимизга киритилиши сайловчиларга ўз қарашларини, сиёсий ҳаёти-холигини аниқлаб олиш, ким ва қандай сиёсий дастур учун овоз бериш масаласида аниқ бир қарорга келиши учун қўшимча имконият яратди. Шунингдек, бу овоз бериш кунини арафасида турли суицид-темолик ҳолатлари ва қонун бузилишларининг олдини олади.

— Қайси ҳолларда мундарида овоз берилади ва бу жараён қандай амалга оширилади? — Сайлов кунини айрим фуқаролар билан бир қатори ижроси ун-

ролар хизмат сафари, таътил ёки бошқа юмушлар сабабли ўз яшаш жойида бўлмалиги мумкин. Бундай ҳолатларда уларга мундарида овоз бериш учун шарт-шароит яратилиши сайлов ҳуқуқи кафолатларидан бири ҳисобланади.

Кунун асосида мундарида овоз бериш бўлиши ва тартиб-таомиллари аниқлаштирилгани ама шу мақсадга хизмат қилади. Энди мундарида овоз бериш сайловга ўн кун қолганда бошланади ва сайловга бир кун қолганда тугалланади. Уни ўтказиш вақти округ сайлов комиссияси томонидан белги-ланиб, сайловчилар, қузатувчилар ва оммавий ахборот воситалари вакилларининг эътиборига етказилади.

Бунинг учун сайловчи ўз яшаш жойида бўла олмаслиги сабаблари кўрсатилган ариза асосида участка сайлов комиссиясидан сайлов варақасини олади. Уни тўлдирши учун сайловчиға қонунда белгиланган шарт-шароитлар яратиб берилади. Сайловчи варақани тўлдиргач, уни конвертга солиди ва ёпиқ ҳолда сайлов комиссиясига топширади.

— Янги қонун Марказий сайлов комиссияси зиммасига қандай вазифалар юклайди? Бу борада қандай ишлар амалга оширилади? — Ҳар бир қонун ижроси ун-

Ў.А. мухбири Нургул АБДУРАИМОВА сўхбатлашди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ АХБОРОТИ

Юқоридагилардан келиб чиқиб, валюта айирбошлаш жараёнини янада соддалаштириш мақсадида, 2013 йилнинг 1 февралдан бошлаб ваколатли банклар томонидан Ўзбекистон Республикаси резидент бўлган барча жисмоний шахсларга чет эл валютасини нақдсиз шаклда, уларнинг шахсий банк пластик картчасидидаги миллий валютани чет эл валютасидаги халқаро тўлов картчасига ўтказиб бериш йўли амалга оширишга мажбур жорий этиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Чет эл валютасининг жисмоний шахсларга нақд пулсиз шаклда сотилиши билан боғлиқ барча операциялар ваколатли банкларнинг вилоят, шаҳар ва туман филиалларида очилган ҳамда аҳолига тезкор ва сифатли хизматлар кўрсатиш бўйича барча зарур техник усуллар билан таъминланган махсус конверсион операциялар бўливлари орқали амалга оширилади.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Дарвоқе

Оҳангароннинг Қорахитойида, Тангаголдисидами-ей, хуллас бир отахон юзу ун тўртга кирибди. Байрамларнинг бирида уни кутлагани келишибди: фарзандлари, неваралари, эвара-ю "томдан итарвор-а"-ларига. Яна маҳалладан оксоқло фаоллар, тавбочию сабоқчилар, борингли, қарияга салкам олтиши йилдан буён пенсия тўлайвериб тинкаси қуриган "райсабез" вакилларига жамулжам бўлишибди. Улар орасида туман газетасининг чапдаст бир муҳбири ҳам бор экан, дарҳол саволга тўтибди:

— Отахон, табарруқ ёшга кирибсиз, бунинг сирини нимада?
— Отахон яна жим.
— Сирини сўраяпман, ота, сирини!

Отахон яна жим.
Хуллас, сўхбатдошидан бир амаллаб жавоб олган муҳбир бола нима деб ёзди, билмадим, аммо мен оқ қоғоз бетига юқоридagi сарлавҳани қоралладим...

Бугун шовкин ва унинг инсон саломатлигига етказётган зарари ҳақида матбуотда кўп айтимокда, асосли-асосли мулоҳазалар ўртага ташланмоқда. Шовкин инсонни ҳамма ерда таъқиб этапти, айниқса, шаҳар шароитида яшовчиларга янама кўйин бўлапти. Бироқ, ҳозир шовкин деганларни фақат шаҳарда эмас. У кишлоқларга ҳам дадил "юрши" бошлаганича анча бўлди. Афсуски, инсон ўзини ундан ҳимоя этишининг бирон жўяли йўлини хануз тополгани йўқ. Шовкин одам боласи кулнингини ногорпардаларини бодратиб-бодратиб чаляпти, асабини бузапти. Ҳатто, кўп ҳолларда одамни маънан ва жисмонан толиктирапти ҳам.

Аслида, шовкиннинг инсон саломатлигига салбий

таъсири азалдан маълум. Унинг таъсирини камайтириш мақсадида, қадимдан чора-тадбирлар белгиланган. Масалан, кечалари темирчи, тунукачи ва мисгарларнинг ишлаши тақиқланган. Бу касб эгалари шаҳардан четга чиқариб юборилган. Рим ҳукмдори Цезарь кечалари шаклланб юрадиган аравалар ҳаракатини расман чеклаган экан. Ажойиб шоирларимиздан бири эса "Шаҳарда тонг

да халқ ҳўжалигининг ҳеч бир соҳасига бў махлуқлардан зиён-заҳмат етмасди. Нега бундай деяётганимизнинг сабабини дарров билдингиз. Ахир тўйларга бориб бўлмади қолди-да. Тарақа-туруқ, гумбадам-қарс шундай авжга чиқадими, дод дейсиз, қани, биров эшитса!
Метрода кетаяпмиз. Тогни урса уларни кўм, ярмини кукун қилиб юбор-

брат", дейиши тайин. Мутахассислар эса инсон учун 30 децибелдан ортқ шовкин тамоман зарарли, эканидан огоҳлантиришмоқда. Дарвоқе, "децибел" деганлари инсон кулоқ пардаларига шовкин босимини таққослаш оқибатида аниқланган қандайдир ўлчов биригли дегандек гап. Масалан, нафас олиш, барларнинг шивирлаши 10 децибел, баланд овозда қаттиқ гапириш 60-70, ша-

овоз кучининг таъсиридан. Илгари тўйларда меҳмонлар мўлжалдагидан кўпайиб, ўтиришга жой етмай қолса, тўй эгаси хижолат тортарди. Имкони бор дарров кўшимча жой тузаб, келганларнинг кўнглини овларди. Ҳамёни юлқароклар эса "анди, тўйчилик-да", деганча кўл қовуштиришдан бошқа илож тополмасди. Ҳозир, барақа топишин, тўй эгасини бундай хижолатпазликдан фонограммачи ҳофизу созандадар бемалол кутқариб қолишяпти. Шундай, дўппи тор келган паллада электрқарнай овози яна жинда куйатирилса бас, ун беш минутда масала ҳал — тўйхонанинг яри бўшайди, жой йўқлигидан кўчада оёқ илган меҳмонларнингизни бемалол хурсанд қилаверасиз...

Ҳа-я, сал қолса эсан чикаёзибди. Лавҳамиз бошида туман газетасининг муҳбири билан 114 ёшли отахоннинг сўхбатини тилга олудик... Келинг, шу сўхбатни келган жойидан давом эттириб қўяйлик.
...Муҳбир овозини яна икки парда кўтарибди.
— Узоқ яшашнинг сирини нимада, дейман, отам? Бирор сирини борми? Масалан, ичмагандирсиз, чекмагандирсиз...
Хуллас, отага бир амаллаб тўшутирибди. Отахон, ниҳоят, тилга кирибди:
— Пайти минан унсинини қилдим баланд, бунсинини. Ҳайтовур, бирор сабаб кўрмадим. Фақат, шу... кулоқ ўлгур яман-яман овриб турейди. Том босганда, том босган Яман гапларди кам эшитганман-да, балам, кам эшитганман... Бўгани шу-да, балам...
Эшитдингизми, оҳангаронлик отахоннинг кулоғи огирроқ экан...

Файрат РАҲМАТИЛЛАЕВ.

шундай бошланар, кулоқ йиртар баланд пошналар! Ялангоёқларни соғиндим", деб ёзганди. Хуллас, шовкиндан беэмаган одамни топиб бўйсиз!

Мутахассислар эса, енг шимарганча, шовкиннинг инсонга таъсири ҳақида жиддий бош қотиришяпти. Масалан, илмий лабораторияларнинг бирида каламушларни ертўлаларга қамаб, кучли овозга эга мосламалар ўрнатиб қўйишган. Бир неча дақиқа ўтгач, каламушлар фалаж холатга тушган, орти соатдан кейин эса ҳаммаси ўлган.

Афсуски, бу кемирувчи жониворлар тўй қилишмайди-да. Агар шундай бўлган-

гудек азамат бир йигит кулоғига "кўшим" тикиб олиб, икки кишилик жойда яллаиб ўтирганча "рок-ми-поп"ми, хуллас бир бало оҳангарни эшитиб кетаяпти. Вагон "бекаси"нинг "Хурматли йўловчилар, илтимос, ёш болалар, ногирон ва ёши катта йўловчиларга жой беринг. Шу бўлабди буюмларни кўрсангиз дарҳол хабар беринг. Огоҳ бўлинг!" деган хушовоз муножаатларини у мутлако эшитмайди. Гўё унга ҳеч ниманинг дахли йўқдек.

Секингина туртиб, "Йигитча, бунақа қилиб кўшиқ эшитманг, кулоққа зарари бор", десангиз, "Зато, оёққа фойдаси бор-де,

ҳар транспортларининг шовкинни (мотоцикл, автобус, юк ташувчи автоулов) ўртача 80-100 децибел экан. Реактив самолёт шовкин кўтарилиш пайтида 140, космик ракетаники эса 175 децибелга тенг бўларкан. Умуман, одам кулоғига 80 децибелга "руҳсат этилган". Кучи 130 децибелга тенг шовкин инсонда оғриқ пайдо қилади, 150 га кўтарилганда чидаб бўлмайди, 180 децибелда ҳатто металл чатнаб кетади.

Тўйхоналарда овозқарнайларнинг темир тутқичлари дириллаб, қандиллар зириллаб туршини кўп кузатгансиз. Бу 120-130 децибелли ва учун юқори

НИГЕРИЯЛИК ФУТБОЛЧИ МЕҲМОНДА

Ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, уларни оммавий спортга жалб қилиш мақсадида Янгийўл туманидаги Жўра Хоназаров номи болалар футбол клуби туман маданият ва спорт ишлари бўлими билан ҳамкорликда қишлоқ ҳўжалик касб-хўнар коллежида спорт тадбири ташкил этди.

Футболсевар ёшлар нигериялик футболчи Жереми билан сўхбатда бўлиб, "мастер-класс" машғулотини ўтказдилар.

Расул КУШЕРБОВЕВ.

МИЛЛИЙ ЙИНЛАР

Юқори Чирчиқ туманидаги мактабга таълим ва хизмат курсатиш касб-хўнар коллежида миллий қадриятларимизни чуқур ўрганиш, моддий ва маънавий меросимизни асраб-авайлашга ёшларни ўргатиш мақсадида очиқ дарс ташкил этилди.

Ўқувчилар миллий йил, миллий мафкура, маънавиятни англаш борасида эгаллаган билим ва қўнимчаларини намойиш этидилар.

Ноанъанавий тарзда ўтган дарсда ёшлар "Зағизон", "Занжир", "Топар бўлсанг, топа қол", "Чамқоқтош" каби миллий йўллар бўйича беллашдилар.

Норгул СОЛИЕВА.

НОСКАШ ТОПИЛДИ

(Йўлдошбек хангомалари туркумидан)

Йўлдошбек ака Тошкентдаги қариндошларини кўриб келмоқчи бўлиб, поезда йўлга чиқди. Юқларини жойлаштирибди, бир чойнак чой умидида навбатчининг хонасига мўралади. Қараса, қарғани утирибди:
— Илоё, тишларинг битта қолмай тўкилиб турсин! Лунжинга куйлибди чиқмасан, рози эмасман...
— Ҳи, биродар, кимни қарғаяпсиз? — деди қизикчи.

— Носкашни, — деди навбатчи, — бир бефаросат одам даҳлизга ботмондай қилиб нос тупуриб кетаяпти. Супуриб олсам, яна тупуради. Ҳеч қўлга тўшмаяпти баччағар.

Кизикчи ҳазиллашди:
— Уша носкашни топиб берсам, нима берасиз?
— Бир пачка Сейлон чой бермаган номер! — деди навбатчи хуноб

бўлиб.
— Қўларумо-лингиз борми?
— Қанақа қўл... рўмом?
— Ҳе, чорси, қийнқча, белбоғ, анқов! — деб қулди Йўлдошбек ака.
— Ҳа, бор, бор, мана!
— Навбатчи ёстиғи остидан ял-янги қийнқча олиб узатди. Йўлдошбек ака чакагини тангиб боғлади. Кейин оҳ-воҳ қилиб, купема-купе юра-бошлади.
— Вой, тишим, жонимни суғуриб олаяпти бу ланьнати тиш оғриқ! Ҳой, яхшилар, бир отим нос бўлса, беринглар, нақ ўлиб қоламан, вой-ей.

Кизикчи тўрт купега мўралади. Биров носим бор, демади. Бешинчи купеда девади бир йигит ёнбошлаб ётган экан, у Йўлдошбек аканинг "вой жоним"лаб турганини

Саъдулла СИЕЕВ.

XXI аср ва дунё

ЯНА ПОЕЗДЛАР Тўқнашди

Жанубий Африка Республикасининг Претория шаҳридан узоқ бўлмаган жойда иккита йўловчи поезд тўқнашиб кетди. 31 январь кун эрталаб содир бўлган ҳалокатда 20 киши яраланди. Одамлар эрталаб ишга шошилаётган пайтда аксига олиб икки йўловчи поезд битта йўналишга тушиб қолди. Орқадан келаётган поездининг тезлиги юқори бўлгани учун олдиндасига бориб урилди. Машиналардан бири тўқнашув оқибатида пачақланган кабинетда қолиб кетди. Табиийки, уни "қаммоқ"дан чиқариб олиш ҳаракати узоқ давом этди, деб ёзди News 24 нашри. Ушбу дунёгисиз ходиса туфайли Претория йўналишидаги ушбу йўл вақтинча ёпиб қўйилди.

2011 йилда ҳам Жанубий Африка Республикасидаги Соуэто шаҳри яқинида икки поезд тўқнашиб, 857 киши жабр кўрганди.

ШВЕЦИЯДА БУНАҚАСИ Бўлмаганди

Шинам Сальтшбаден шаҳарчасидаги уй қаватли уй эгалари ҳеч нарсаининг ташвишини қилмай, ўз ишлари билан хотиржам шуғулланишяётганда,

Рассом хандаси

— Дада, телевизордаги амакининг нега сочи йўқ?
— У жудаям ақлли.
— А-а-а... сизни сочингиз эса роса кўп-ку...

cartoon.kulichki.com

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА
Муассис:
Тошкент вилояти ҳокимлиги

Бош муҳаррир
Убайдулла АБДУШОҲИДОВ

Маърузи:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар
кўчаси, 32.
e-mail:
th.tp@mail.ru

Телефонлар:
233-64-95, 236-55-59,
233-58-85 (факс).
Бўлим муҳаррирлари ва
муҳбирлар:
233-12-83, 233-48-08.
Шартнома ва эълонлар:
236-55-54.
Хисоб-китоб бўлими:
233-54-10.

Тошкент вилояти Матбуот ва ахборот бошқармасида 2011 йил 12 январьда 03-001 рақами билан рўйхатга олинган.
Газета «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир
Сайёра РИХСИЕВА
Навбатчи
Бекзод ҲИДОЯТОВ
Саҳифаловчи
Тоҳир МАҲМУДҲҲАЕВ